

Oponentský posudek

Název diplomové práce: **Integrace mladých migrantů do prostředí české společnosti pomocí uměleckých praktik**

Autorka: Bc. Barbora Gallová

Vedoucí: PhDr. Dana Bittnerová, CSc.

Oponentka: Mgr. Markéta Levínská, Ph.D., katedra pedagogiky a psychologie UHK, Hradec Králové

Cílem diplomové práce je zjištění dopadu umělecké činnosti na sebepojení imigrantů a jejich začlenění do majoritní společnosti, dále ukázání možností projektů, jejich evaluace a udržitelnosti.

V teoretické části studentka věcně s použitím relevantní literatury charakterizovala proces integrace s jeho problémy a v druhé části se věnovala vlivu umění na člověka, přičemž vycházela z výzkumů Françoise Matraso a Helen Jermyn. Mimo výsledku, který hodnotí vliv umění jako pozitivní a posilující komunitní život, z textů vyplývá, že evaluace uměleckých projektů je značně problematická záležitost, pro niž neexistuje jednotná metodologie. Toto stanovisko je zaujímáno z vědeckého pohledu, nicméně se nabízí otázka, zda evaluace podobných aktivit není důležitá z hlediska politického, tedy vědecké zdůvodnění uměleckých projektů pro politické (ve významu *polis*) účely, tedy pro integraci imigrantů do většinové společnosti. „Nemožnost“ evaluace se ukazuje v praktické části textu jaksí nepřímým tvrzením, že vyšší přínos mívají projekty vedené intuitivně na bázi potřeb klientů (což ukazují i výsledky zahraničních výzkumů).

V praktické části studentka analyzovala dva pražské umělecké projekty. Jeden taneční, druhý fotografický. Vhodně zvolila kvalitativní způsob výzkumu, přesněji polostrukturované rozhovory. Způsob souběžné prezentace výsledků obou projektů, tedy jejich paralelní srovnávání, je někdy mírně nepřehledný, možná by bylo vhodné přechody více zdůraznit (pak se ovšem nabízí otázka, zda by text nepůsobil příliš polopaticky).

Studentka v celé diplomové práci výborně pracuje s literaturou, výzkum je zasazen do teoretického rámce, který si předem připravila v části teoretické. Záměrně opomínila literaturu vztahující se k utváření identity s pochopitelnou omluvou, že by text přerostl rámcem diplomové práce. Nicméně možná mohla alespoň uvést, která z identitních teorií jí je blízká. Z textu diplomové práce vyplývá, že nepracuje se „silnými“ identitními teoriemi, ale s těmi, které identitu vnímají jako kontextuální záležitost. Touto poznámkou chce ukázat, že se v práci objevují dvě roviny a to je otázka smysluplnosti projektů jako integrujících sociálních prvků a smysluplnosti projektů pro jedince a že v podstatě jde o to, zda si jsou organizátoři těchto prvků vědomi. Důraz na výkon – veřejné taneční představení – se jeví z hlediska integrace, vnímáme-li ji mimo jiné jako budování přátelských vztahů, jako kontraproduktivní, byť pro samotné jedince může být obohacující. Tudíž paradoxně veřejné představení, nemusí mít integrující efekt na jedince, představí jej sice veřejnosti, ale představení je naučené (i výklad vlastního životního příběhu, jak vypovídal arménský chlapec) a tudíž nemusí (ale může) přinést obohacení vlastního života, kreativity apod. Participantů na fotografickém projektu toužili po veřejné prezentaci, integrace či navázání kontaktu s majoritní společností se jim jevilo nedostatečné, nicméně se dle výsledků výzkumu zdá, že projekt, který kladl důraz na kreativitu byl více vnitřně integrující s tím, že přinesl i další přátelství. Bohužel z hlediska „politického“ neposkytl účastníkům úřední potvrzení o absolutoriu, které by jim pootevřelo cestu k majoritním institucím, přestože to je to, oč v integraci primárně jde.

Obsahově práci považuji za přínosnou a zajímavou, protože odkrývá problematiku integrace z pohledu, který není v Česku běžný a domnívám se, že byla naplněna i vědeckost práce.

Práce je strukturována způsobem obvyklým pro diplomovou práci, rozsah je dostatečný, obsahuje minimální počet překlepů. Je citováno z české i cizojazyčné literatury, která je vybrána jako stěžejní teoretický koncept. Nepřímým tak dochází ke komparaci praxí mezi ČR a Velkou Británií a Kanadou .

Otázky k obhajobě: Jak byli vybíráni respondenti? Byli jimi všichni participanti aktivit či jen někteří? Pokoušela se zjistit kontakty na ty, kteří odpadli z tanečního projektu?

Nemůže být odlišnost výsledků vzhledem k vytváření trvalejších přátelských vztahů daná věkem účastníků projektů? Fotografický projekt byl navštěvován staršími aktéry než taneční projekt.

Práci doporučuji k obhajobě, navrhuji hodnocení výborně, počet bodů 18.

V Hradci Králové 13. 10. 2012

Markéta Levínská